

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอาสือมิง บูโยะ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๒๕ ม. ๔ ต. ปะกาฮะรัง อ. เมืองปัตตานี จ. ปัตตานี
โทรศัพท์ ๐๙๓๖๕๑๘๘๓๑ Facebook : Pisil haha Line : Pisil haha

เกิด พ.ศ. ๒๕๓๐ .ปัจจุบันอายุ ๓๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา กศน. ปัตตานี

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....ผู้ช่วยกำนัน.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๙๔,๔๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าวนาปี

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

- แปลงนาข้าว

- แปลงพืชผัก

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การจัดการดินและปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. ทางเลือกอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (การปลูกพืชผัก)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกข้าว
- การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตข้าว
- การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักสูตรการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การจัดการดินและปุ๋ย
- ความมั่นคงทางด้านอาหาร
- ทางเลือกอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (การปลูกผัก)

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตข้าว เป็นสิ่งที่เกษตรกรควรให้ความสำคัญอย่างมาก โดยมีหลายวิธีที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ เช่น การใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การจัดการน้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสม การจัดการศัตรูพืช และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การลดต้นทุนการผลิต:

การใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี : การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่งอกได้ดีและมีคุณภาพจะช่วยลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ และทำให้ต้นข้าวมีความแข็งแรง

การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม : การควบคุมระดับน้ำในนาข้าวอย่างเหมาะสม จะช่วยลดการใช้น้ำ และส่งเสริมการเจริญเติบโตของรากข้าว

การจัดการปุ๋ยอย่างเหมาะสม : การวิเคราะห์ดินเพื่อทราบความต้องการปุ๋ยที่แท้จริง และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ จะช่วยลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น

การจัดการศัตรูพืช : การใช้สารชีวภัณฑ์ หรือการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จะช่วยลดการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต

การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม : การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร หรือการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ จะช่วยลดแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

การรวมกลุ่มเกษตรกร : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต หรือเพื่อจำหน่ายผลผลิต จะช่วยลดต้นทุน และเพิ่มอำนาจต่อรอง

การเพิ่มผลผลิต

การเตรียมดินและการปรับพื้นที่ : การเตรียมดินให้เหมาะสม และการปรับพื้นที่นาให้เรียบสม่ำเสมอ จะช่วยให้ข้าวเจริญเติบโตได้ดี

การจัดการน้ำและปุ๋ย : การจัดการน้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ข้าวได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอ และเจริญเติบโตได้ดี

การจัดการศัตรูพืช : การป้องกันและควบคุมศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยลดความเสียหาย และเพิ่มผลผลิต

การเก็บเกี่ยว : การเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสม และการจัดการผลผลิตอย่างเหมาะสม จะช่วยลดการสูญเสีย และเพิ่มผลผลิต

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เป็นตัวแทนของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตระดับอำเภอเมืองปัตตานี ในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผ่านการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างความเข้มแข็งของภาคการเกษตร

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผน วิธีการที่หลากหลายสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย การสัมมนา การประชาพิจารณ์ การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยตรง

วิธีการที่หลากหลายสำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

- การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) : การรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ช่วยกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สนใจ
- การสัมมนา (Seminar) : การประชุมของกลุ่มผู้ที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องเดียวกัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา
- การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) : การจัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสรับทราบข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือโครงการนั้น ๆ
- การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยตรง : การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง
- การสำรวจภาคสนาม : การลงพื้นที่เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยตรง การลงพื้นที่สำรวจและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยตรง ทำให้แผนมีความเป็นจริงและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่
- ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของแผน : การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรู้สึกผูกพันกับแผนที่จัดทำขึ้น
- ทำให้แผนมีความยั่งยืน : การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทำให้แผนมีความยั่งยืนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนไม่ใช่แค่การรับฟังความคิดเห็น แต่เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด																
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพว.)																
จังหวัด...ปีคณานี้.... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. ประชุมชี้แจง จวท.						1-12										สง.เกษตรอำเภอ
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ																
2.1 ประเมินศักยภาพ ศพท.	12	ศูนย์				1-9										ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
2.2 จัดทำขอรับสนับสนุนงบประมาณ	9	ศูนย์					1-9									ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.และศูนย์เครือข่าย																
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพท.	12	ศูนย์				ทุก ศพท.										ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ							1-9				1-12					
- ปรับปรุงข้อมูล													1-9	ทุก ศพท.		
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้													1-9	ทุก ศพท.		
- จัดทำเอกสารเผยแพร่													1-9	ทุก ศพท.		
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ / วางแผน							1-9				1-12					
- ดำเนินการ														1-9	ทุก ศพท.	
3.4 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำศพท.	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	- ศพท.,สง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน,สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร						1-12										
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	12	ศูนย์														สง.เกษตรอำเภอ,สถานีพัฒนาที่ดิน,สง.ประมง,สง.ปศุสัตว์
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย							1-12									
- ปรับปรุง/พัฒนา															1-12	
3.6. คณะกรรมการ ศพท.																
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพท.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด							ทุกศพท.			ทุกศพท.			ทุกศพท.	ทุกศพท.		สง.เกษตรอำเภอ,สง.ปศุสัตว์,สง.ประมง,ศวช.(ปัตตานี),ศวพ.(ปัตตานี)
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพท. ระดับอำเภอ	12	ศูนย์				ทุกศพท.		ทุกศพท.				ทุกศพท.	ทุกศพท.			สง.เกษตรอำเภอ,สง.ปศุสัตว์,สง.ประมง,ศวช.(ปัตตานี),ศวพ.(ปัตตานี),สง.กษ
4. การให้บริการของ ศพท.																
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														ศพท.
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร	12	ครั้ง														ศพท.
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	12	ศูนย์														ศพท.
5. การอบรมเกษตรกร	20	ราย	60,000				1-12					1-12				- สง.เกษตรอำเภอ
6. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพท.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)	12	ศูนย์	153,600													
7.1 ป้ายฐานเรียนรู้							1-12					1-12				สง.พัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
7.2 เอกสารวิชาการ	12															
7.3 ถ่ายทอดความรู้																
7.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต									1,4,5,6,8							
8. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
8.1 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	12	ครั้ง														- สำนักงานเกษตรอำเภอ, ศพท.
8.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง													ทุก ศพท.	- สำนักงานเกษตรอำเภอ
	1	คือ	ศพท. อ.เมืองปัตตานี			2	คือ	ศพท. อ.แม่ลาน			3	คือ	ศพท. อ.ไม้แก่น			
	4	คือ	ศพท. อ.หนองจิก			5	คือ	ศพท. อ.ยะรัง			6	คือ	ศพท. อ.ปะนาเระ			
	7	คือ	ศพท. อ.โคกโพธิ์			8	คือ	ศพท. อ.ยะหริ่ง			9	คือ	ศพท. อ.สายบุรี			
	10	คือ	ศพท. อ.มายอ			11	คือ	ศพท. อ.ทุ่งยางแดง			12	คือ	ศพท. อ.กะพ้อ			

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร) เป็นการสร้างแผนงานที่ครอบคลุมทั้งด้านการผลิต ด้านการตลาด และองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของ ศพก. เกิดประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ:

๑. การวิเคราะห์สถานการณ์ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ ศพก. แต่ละแห่ง สภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร เพื่อนำมากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผน

๒. การกำหนดกิจกรรม กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผน โดยอาจแบ่งเป็นกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย

๓. การจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการ กำหนดรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม เช่น วิธีการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

๔. การบูรณาการ ผนวกแผนปฏิบัติการของ ศพก. เข้ากับแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๕. การติดตามและประเมินผล ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการและประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นระยะ เพื่อปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ๓.๒															แผน ราย ศพก.
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)															
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔															
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายอัสอิม บูโยะ สินค้าหลัก ข้าว															
จุดเด่น การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตการผลิตข้าว															
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา											หมายเหตุ
				ต.ค.๖๗	พ.ย.๖๗	ธ.ค.๖๗	ม.ค.๖๘	ก.พ.๖๘	มี.ค.๖๘	เม.ย.๖๘	พ.ค.๖๘	มิ.ย.๖๘	ก.ค.๖๘	ส.ค.๖๘	
๑. การเตรียมการ															
- ประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงาน	๔	ครั้ง	๔,๐๐๐				๒๔	๒๗			๒๗		๓๐		
คณะกรรมการ ศพก. และ เครือข่าย															
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.			๑๐,๕๐๐												
๒.๑ พัฒนาแปลงเรียนรู้															
- แปลงนาข้าว	๑	แปลง													
- แปลงพืชผัก	๑	แปลง													
๒.๒ พัฒนารู้นาเรียนรู้															
- ฐานการเรียนรู้ที่ ๑	๑	ฐาน													
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว															
- ฐานการเรียนรู้ที่ ๒	๑	ฐาน													
การจัดการดินและปุ๋ย															
- ฐานการเรียนรู้ที่ ๓	๑	ฐาน													
การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคพืช															
- ฐานการเรียนรู้ที่ ๔	๑	ฐาน													
ทางเลือกอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (การปลูกพืชผัก)															
๓. การอบรมเกษตรกร															
- การอบรมเกษตรกรผู้นำ	๓	ครั้ง	๗,๕๐๐					๗			๑๐		๑๖		
- อบรมเกษตรกรตามหลักสูตรของ ศพก.	๑๒	เดือน													
๔. การให้บริการของ ศพก															
- การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	๑๒	เดือน													
- การให้บริการทางด้านการเกษตร	๑๒	เดือน													
๕. ถอดบทเรียน ศพก.															
๖. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน															

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน ๓ หลักการ คือ ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ ๒ เงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรม มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและอนุรักษ์อาชีพการทำนาให้คงอยู่และเสริมสร้างครอบครัวสันติสุข

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

อยากให้เกษตรกรในพื้นที่ทำการเกษตรแบบมีความมั่นคงในด้านอาหาร ดังจะเห็นได้จากช่วงเกิดโรคระบาดของโควิด จะได้ว่าอาชีพเกษตรกรจะได้รับผลกระทบน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ และต้องการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่มีพื้นที่ทางการเกษตรค่อนข้างจำกัด

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ลดต้นทุนการผลิตโดยผสมปุ๋ยเคมีไว้ใช้เองควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเพิ่มผลผลิตโดยใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสม ถูกสูตร ถูกเวลาและปริมาณที่เหมาะสม ลดการระบาดของศัตรูพืชโดยหมั่นสำรวจแปลง ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ศึกษาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรทางอินเทอร์เน็ตหรือแลกเปลี่ยนจากผู้ที่มีประสบการณ์การ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมทางการเกษตรของตนเอง ทดลองให้รู้จริงแล้วบอกต่อ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมต่อพื้นที่ เช่น ชิบูกันดั่ง ๕ ที่โตเร็วและอายุเก็บเกี่ยวสั้น เพื่อเลี่ยงความเสียหายจากอุทกภัย และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๘-๒-๖๘.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)มะพร้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลากินพืช จำนวน.....๓๖.....(ตารางเมตร)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว ผัก มะพร้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ข้าว..... เป็นเงิน.....๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ผัก..... เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)มะพร้าว..... เป็นเงิน.....๒,๕๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑๐,๕๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มะพร้าว.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗๐,๔๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์หลักจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ การเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยแก่เกษตรกร การสนับสนุนให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ, การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตสู่การเกษตรที่ยั่งยืนและลดการใช้สารเคมี รวมถึงเป็นศูนย์กลางบริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของชุมชน ซึ่งสามารถสร้างความมั่นคงในอาชีพการเกษตรให้กับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และเกิดประโยชน์ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดโรคพืช
- การทำปุ๋ยหมัก/ถังรักษ์โลก ทำสิ่งเหลือใช้มาใช้ประโยชน์

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เพื่อป้องกันปัญหาศัตรูพืช
- โลกปลอดซังทดแทนการเผา
- ลดการใช้สารเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบและ ศพก. มีข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ พื้นที่เกษตรกรรม (เช่น พื้นที่ปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน ไม้ผล) สถานการณ์ทรัพยากรการผลิต (เช่น ปริมาณน้ำ ปริมาณน้ำฝน) ความต้องการใช้น้ำ ในภาคส่วนต่าง ๆ การใช้ประโยชน์ที่ดิน และ ความเหมาะสมของดิน เพื่อเพาะปลูกเพื่อวางแผนและพัฒนาการผลิตให้เหมาะสม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การให้บริการเป็น จุดอบรม ศึกษาดูงาน และวิทยากร เป็นบริการที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ โดยเน้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ผ่านการอบรม การให้ผู้เข้าร่วมได้มาสังเกตการณ์จริง และการที่วิทยากรเป็นผู้ส่งต่อความรู้ บริการนี้มักจะครอบคลุมถึงการจัดหา วิทยากร การประสานงาน การเตรียมเนื้อหา การจัดการสถานที่ และการประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ผู้เข้าร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบและรูปแบบการให้บริการ

- การเป็นจุดอบรม จัดให้มีสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรม สื่อการสอน และวิทยากรที่พร้อมให้ความรู้
- การเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้ามาเยี่ยมชมและสังเกตการณ์การดำเนินงานจริง หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อนำไปปรับใช้
- การเป็นวิทยากร จัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าอบรมหรือผู้สนใจ

ขั้นตอนการดำเนินงานทั่วไป

๑. การวางแผน กำหนดแนวทางการอบรม สำนวจความต้องการของผู้เข้าร่วม และประสานงานเบื้องต้น
๒. การเสนอโครงการ นำเสนอแผนงานเพื่อขออนุมัติและขอการสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง
๓. การเตรียมการ ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น สถานที่ ผู้เข้าร่วม และจัดเตรียมวิทยากร
๔. การจัดกิจกรรม ดำเนินการอบรม จัดการศึกษาดูงาน และควบคุมให้เป็นไปตามแผน
๕. การประเมินผล สรุปและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาและเป็นที่ปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ เป็นการสนับสนุนเกษตรกรให้สามารถจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ เช่น การขาดแคลนน้ำ อุทกภัย ศัตรูพืช โรคพืช การจัดการดินและปุ๋ย การเข้าถึงเทคโนโลยี การรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและการตลาด ซึ่งต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน และการดำเนินงานอย่างมีระบบ

แนวทางการให้บริการที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาเกษตรกร

ด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากร

- การจัดการน้ำและดิน ให้คำปรึกษาในการจัดการทรัพยากรน้ำและดินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนระบบกักเก็บน้ำ การปรับปรุงคุณภาพดิน และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ

- การส่งเสริมการเพาะปลูก แนะนำการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่
- การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่: ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลเกษตรอัตโนมัติ และเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

ด้านการตลาดและการรวมกลุ่ม

- การสร้างอำนาจต่อรอง ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตร่วมกัน

- การหาตลาดรองรับ ช่วยเหลือในการหาตลาดและช่องทางจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้มีความแน่นอนมากขึ้น

ด้านการจัดการความเสี่ยง

- การป้องกันภัยธรรมชาติ ให้คำปรึกษาในการรับมือกับภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย และการจัดการกับความผันผวนของสภาพอากาศ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การขอรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การตลาด และอื่น ๆ

ความสำคัญของการให้บริการข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตร

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการและทันสมัย ช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิต, เลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม และจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ลดความเสี่ยง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และแนวโน้มต่าง ๆ ช่วยให้เกษตรกรสามารถเตรียมพร้อมรับมือกับความเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การระบาดของศัตรูพืช อุทกภัย หรือราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

- เพิ่มรายได้ การเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรต้นแบบมีการขยายองค์ความรู้ของตนสู่เกษตรกรรายอื่น โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ผ่าน สภาเกษตรกร การระดมความคิดเห็นและเสียงตามสาย ซึ่งการขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร หมายถึง การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา ไปสู่การนำไปประยุกต์ใช้จริงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

กระบวนการขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

๑. การจัดทำแผนและเป้าหมาย : กำหนดเป้าหมายและวางแผนการขยายผลองค์ความรู้ โดยพิจารณาถึงความต้องการของเกษตรกรและบริบทของพื้นที่

๒. การถ่ายทอดความรู้ : ใช้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การจัดทำแปลงสาธิต การให้คำปรึกษาแนะนำ

๓. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต : สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

๔. การติดตามและประเมินผล : ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ และประเมินผลสำเร็จของการขยายผล เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๕. การสร้างเครือข่าย : ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายผลองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ของการขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติ

- เพิ่มผลผลิต : เกษตรกรสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
- ลดต้นทุน : การใช้เทคโนโลยีและวิธีการผลิตที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิต
- พัฒนาคุณภาพ : การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ช่วยเพิ่มมูลค่าและโอกาสทางการตลาด
- ยกระดับคุณภาพชีวิต : การมีรายได้ที่มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- สร้างความยั่งยืน : การพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคม

ความสำคัญของการส่งเสริมการขยายผลองค์ความรู้

- สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตร: ช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเองได้
- ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก:การพัฒนาภาคเกษตรอย่างยั่งยืน ช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนและประเทศ
- สร้างความมั่นคงทางอาหาร:การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชากร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เน้นการทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมกัน กำหนดเป้าหมายและวางแผนพัฒนาร่วมกันโดยยึด "พื้นที่เป็นศูนย์กลาง" บูรณาการทรัพยากรและความเชี่ยวชาญจากทุกภาคส่วน สร้างกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเกษตรกรและภาคีเครือข่าย รวมถึงการติดตามประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้การพัฒนาบรรลุผลอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลและสำรวจพื้นที่ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เข้าใจบริบทของพื้นที่

๒. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม จัดเวทีชุมชนเพื่อให้เกษตรกรและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา

๓. การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ร่วมกันวางแผนพัฒนาร่วมกัน กำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ โดยแผนต้องสอดคล้องกับสภาพบริบทและทรัพยากรที่มีอยู่

๔. การบูรณาการความร่วมมือ ประสานงานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ เพื่อจัดหาความรู้ งบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็น โดยใช้พื้นที่เป็นศูนย์กลาง

๕. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และเสริมสร้างพลังในการพัฒนา

๗. การติดตาม ประเมินผล และขยายผล ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับชุมชน เพื่อทราบผลสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และนำไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป รวมถึงขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น ๆ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการ ศพก. มีบทบาทในการ กำกับดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ของ ศพก. ระดับอำเภอ ให้เป็นรูปธรรมตามนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ โดยการ จัดทำแผนการดำเนินงาน การ เชื่อมโยง เครือข่าย การผลิต การตลาด และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางแก้ไขปัญหาเกษตรกรอย่างบูรณาการ และ รายงานผลการดำเนินงาน ให้แก่หน่วยงานที่สูงกว่าทราบเป็นประจำ

หน้าที่หลักของประธานคณะกรรมการ ศพก.

- กำกับและขับเคลื่อนนโยบาย ดูแลให้การดำเนินงานของ ศพก. เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- จัดทำแผนงาน รับผิดชอบในการจัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของ ศพก. ในระดับอำเภอ
- ขับเคลื่อนการดำเนินงาน สนับสนุนและผลักดันให้ ศพก. สามารถดำเนินงานและให้บริการเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สร้างการเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ เครือข่ายการผลิต การตลาด และองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงาน
- รายงานผล รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรอำเภอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. (ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร) มาจาก การเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่ยุคใหม่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับเกษตรกร การแก้ปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

เกษตร ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต้นแบบความสำเร็จ และการได้เห็น ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน พร้อมกับ ลดต้นทุนการผลิต ซึ่งนำไปสู่การมีรายได้ที่มั่นคงขึ้น พัฒนาสู่ความมั่นคงทางด้านอาหารและครอบครัว สันติสุข

องค์ประกอบของความภาคภูมิใจ

- เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดนวัตกรรม ศพก. เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่นำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการเกษตรให้ทันสมัย
- สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและชุมชน การได้เห็นเกษตรกรเรียนรู้จากผู้ร่วมอาชีพที่ประสบความสำเร็จ และนำไปปรับใช้ ทำให้เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันในชุมชน
- สร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ความสำเร็จที่ชัดเจน การจัดการดินและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ทำให้ผลผลิตสูงขึ้นและลดต้นทุนได้จริง ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง
- มีส่วนช่วยแก้ปัญหาการเกษตร การเป็นกลไกสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหาอื่น ๆ ที่เกษตรกรเผชิญอยู่ ช่วยสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนให้กับภาคเกษตร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนมีทั้งรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยผู้นำทางการมีอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ เช่น ผู้ช่วยกำนัน และคณะกรรมการชุมชน ในขณะที่ผู้นำไม่เป็นทางการเกิดขึ้นจากความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน เช่น ประธาน ศพก. ประธานแปลงใหญ่ข้าว

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คือ การกระทำที่บุคคลยอมสละความต้องการ ความสุข หรือผลประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มบุคคล หรือสังคมโดยรวม โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ เป็นหัวใจสำคัญของจิตอาสาและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม เช่น การช่วยเหลือประชาชนช่วงประสบอุทกภัย การพัฒนาหมู่บ้าน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

พึ่งพาตนเองให้ได้ ช่วยเหลือครอบครัวและสังคม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและเสริมสร้างครอบครัวสันติสุข

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

▪ นายอาสือมิง บุโยะ	เกษตรกรต้นแบบ
▪ นายวีระ พร้อมมูล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
▪ นายอดิศักดิ์ อ่อนชาติ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
▪ นางสาวแวรอฮานา แปะเฮาะอีเล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน คือ การทบทวนประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ วิธีการ และผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการทำงานในอนาคต เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน เช่น การเล่าเรื่อง (storytelling), การเสวนา (dialogue) และอื่น ๆ

ขั้นตอนการถอดบทเรียน

๑. เตรียมการ กำหนดเป้าหมาย กรอบการถอดบทเรียน เป้าหมาย และวิธีการ/เครื่องมือที่เหมาะสม.
๒. ดำเนินการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ เปิดประเด็นคำถาม บันทึกข้อมูล สังเกตบรรยากาศ และวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน
๓. เขียนรายงาน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล สังเคราะห์และสรุปผลและเขียนรายงาน
๔. ติดตามการนำไปใช้ ติดตามการนำบทเรียนไปปรับใช้ในการทำงาน และประเมินผล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

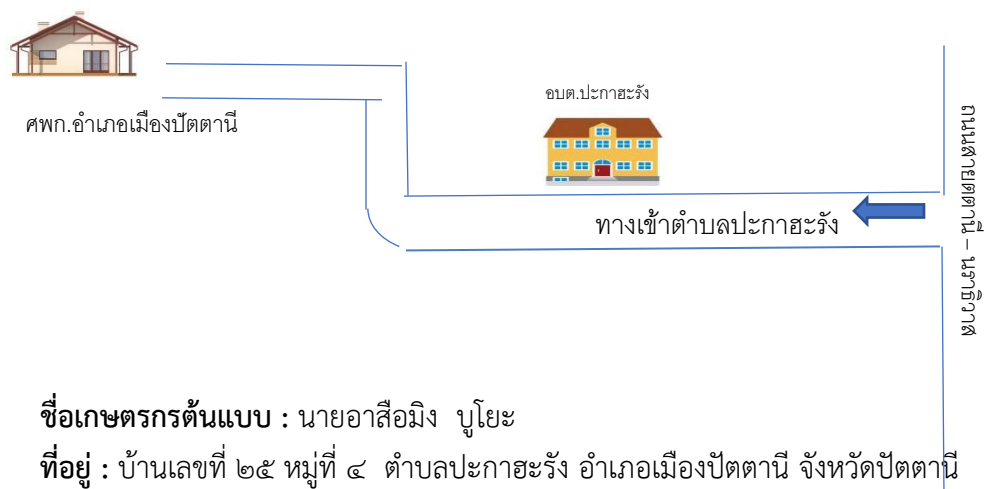
ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.สถานที่ตั้ง:.....-..... หมู่ที่ ๔ ตำบลปะกาสะรัง อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

พิกัดศูนย์ : x : ๗๔๖๖๗๙ y : ๗๕๔๘๓๘ zone ๔๗

พิกัดแปลง : x : ๗๔๖๒๗๑ y : ๗๕๕๒๙๖ zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายอาสือมิง บูโยะ

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลปะกาสะรัง อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๓-๖๕๑๘๙๓๑

รายชื่อ ศพก. เครือข่าย อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ที่	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โซน	x	y	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๕	ปะกาเะรัง	๔๗	๗๔๖๐๔๐	๗๕๕๓๐๑	นายอาลีอิม บูโยะ	๐๙๓๖๕๑๘๙๓๓
๒	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	ตะลุโบะ	๔๗	๗๕๑๘๒๕	๗๕๗๙๙๓	นายยาการียา เจะเต็ง	๐๘๓๑๖๘๕๒๐๑
๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ดอกไม้ประดับ	๒	ตะลุโบะ	๔๗	๗๕๐๒๖๔	๗๕๗๙๙๓	นายแวมาฮามัดยาห์ แวสมาย	๐๘๖๖๕๔๕๓๖๕
๔	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	คลองมาบิง	๔๗	๗๕๔๗๕๗	๗๕๘๙๙๓	นางเสาะเดะห์ มามะ	๐๘๖๒๘๙๒๑๐๓
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	บานา	๔๗	๗๕๓๘๕๐	๗๕๘๘๒๙	นายมุฮัมมะยา สาละ	๐๘๗๗๖๓๖๓๖๐
๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ตันหยงลุโละ	๔๗	๗๕๔๓๘๑	๗๖๐๐๔๙	นายมะหะมัด บินยูโซะ	๐๘๗๐๖๒๒๒๒๘
๗	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๕	กะมียอ	๔๗	๗๕๕๙๙๑	๗๕๗๘๘๘	นายอับลราเซ เจะแล	๐๘๗๑๕๘๗๑๘
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	บาราโหม	๔๗	๗๕๖๒๓๔	๗๖๐๗๗๓	นายอุเซ็ง เบญนุดดิน	๐๘๑๔๖๔๒๒๐๗
๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	รูสะมิแล	๔๗	๗๔๘๘๗๗	๗๖๒๑๓๑	นางรุจีพร ณรงพิทักษ์	๐๘๖๒๔๕๘๓๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	บาราเฮาะ	๔๗	๗๕๐๙๐๕	๗๕๖๐๕๖	นายเจอะอาวีตีม เจะดีอราแม	๐๘๘๓๘๘๓๘๘๕
๑๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๙	ปะกาเะรัง	๔๗	๗๕๓๓๒๘	๗๕๙๙๑๓	นายอับลราเซ ไซง	๐๘๑๖๑๑๑๑๑๑
๑๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	ปะกาเะรัง	๔๗	๗๔๘๕๒๑	๗๕๕๕๗๑	นางสาวนูรีดา การ์จี	๐๙๘๗๓๐๘๐๔๗
๑๓	อื่นๆ นา(เกลือ)	๒	บานา	๔๗	๗๔๓๐๗๓	๗๖๐๔๘๗	นายอานาจ มะมิง	๐๙๔๗๒๔๘๐๙๑
๑๔	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	ปูยุด	๔๗	๗๕๑๕๔๗	๗๕๔๑๕๑	นางซัลวานี แวสาแล	๐๘๑๐๙๙๖๒๐๖
๑๕	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	ปูยุด	๔๗	๗๕๒๓๖๓	๗๕๒๙๕๙	นางรอมละ ราโม่ง	๐๙๓๗๒๒๕๕๕๖
๑๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น (ปาล์มน้ำมัน)	๘	บาราเฮาะ	๔๗	๗๔๘๘๙๓	๗๕๕๑๙๗	นายสุวิทย์ อินทร์บุญญา	๐๘๖๖๕๕๕๕๒๐
๑๗	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	รูสะมิแล	๔๗	๗๕๒๙๑๔	๗๕๙๐๙๒	นายอุสมาน ยางแดง	๐๘๙๙๖๐๑๑๘๖
๑๘	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๓	คลองมาบิง	๔๗	๗๕๔๗๕๔	๗๕๗๓๓๘	นางสาวคอรีเยาะ สามะอาลี	๐๖๑๖๓๔๔๗๗๗
๑๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	ตะลุโบะ	๔๗	๗๕๑๓๔๕	๗๕๗๘๕๐	นายนิม นิสะ	๐๘๑๓๓๑๘๘๘๔
๒๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ตะลุโบะ	๔๗	๗๕๐๑๗๖	๗๕๗๙๐๔	นายอามัหมัดซูไฮมี อาแว	๐๙๓๕๘๒๐๙๗๒

ข้าวเจ้าพันธุ์สีบุญกันดัง 5

ประวัติ

ในปี 2551 ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานีได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้าวพันธุ์สีบุญกันดังจากแหล่งปลูกต่างๆ ในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ตำบลพรหม อ.ระแงง อ.บันนังสตา และอำเภอตากใบ ซึ่งในพื้นที่มีการปลูกข้าวพันธุ์นี้มาก ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์ (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี คัดเลือกได้สายพันธุ์ PTNC08001-5 และดำเนินการรักษาไว้ตามกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ข้าวปลูกศึกษาพันธุ์นิตินันท์ ปลูกศึกษาพันธุ์นิตินันท์สูง, ปลูกทดสอบปฏิกริยาของข้าวต่อโรคราในภาคใต้ ปลูกทดสอบการตอบสนองของต่อปุ๋ยไนโตรเจน, ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตข้าวภายใต้การอบรมในภาทรายการฯ รวมทั้งประเมินการยอมรับของเกษตรกรต่อลักษณะทางกายภาพ คุณภาพทางกายภาพของเมล็ด และวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพและคุณภาพทางเคมีของเมล็ดสายพันธุ์นิตินันท์

PT 2551 เก็บรวบรวมข้าวพันธุ์สีบุญกันดังจากแหล่งปลูก ตำบล 500 ต.อว

2551/52 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2552/53 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2553/54 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2554/55 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2555/56 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2556/57 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2557/58 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

2558/59 ปลูกพันธุ์สีบุญกันดังที่สถานีปลูกข้าวพันธุ์สีบุญกันดัง (Pure Line Selection) แบบรวงดอกลาว

- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์
- ลักษณะการปลูก: รวงดอกลาว 108.4 ซม.นิตินันท์
- เปอร์เซ็นต์สี: 95.5% สีขาวนิตินันท์ 40.4 ซม.นิตินันท์ 1.2 ซม.นิตินันท์

พลผลิต 616 กิโลกรัมต่อไร่

การรับรองพันธุ์: รับรองพันธุ์เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560

ลักษณะเด่น

1. เป็นข้าวเจ้าพันธุ์สีบุญกันดัง 616 กิโลกรัมต่อไร่
2. เป็นข้าวเจ้าพันธุ์สีบุญกันดัง 616 กิโลกรัมต่อไร่
3. เป็นข้าวเจ้าพันธุ์สีบุญกันดัง 616 กิโลกรัมต่อไร่

พื้นที่ปลูก

แปลงที่ 3 ตำบลระแงง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลการผลิต

ข้อมูลการผลิต: 616 กิโลกรัมต่อไร่

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

สนับสนุนโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี กรมส่งเสริมการเกษตร

โรคไหม้

(Rice Blast Disease)

สาเหตุ : เชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc.

ลักษณะอาการของโรค

โรคไหม้เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc. ซึ่งสามารถพบได้ทั้งในข้าวเจ้าและข้าวเหนียว โดยโรคนี้มักจะพบในข้าวเจ้ามากกว่าข้าวเหนียว โรคนี้สามารถพบได้ทั้งในข้าวที่กำลังงอกและในข้าวที่กำลังสุก โดยโรคนี้จะทำให้ข้าวมีอาการเหี่ยวเฉา ใบข้าวจะมีจุดสีน้ำตาลหรือสีเทา และข้าวจะตายในที่สุด

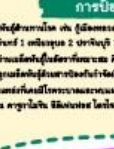
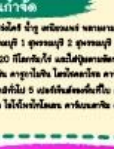
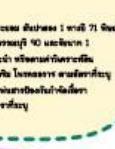
การป้องกันกำจัด

การป้องกันกำจัดโรคไหม้ทำได้โดยการใช้ยาฆ่าเชื้อรา หรือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของต้นข้าว นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีปลูกข้าวในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดของโรคได้

โรคใบจุดสีน้ำตาล

(Brown Spot Disease)

สาเหตุ : เชื้อรา *Bipolaris oryzae* (Helminthosporium oryzae) Breda de Haan

ลักษณะอาการของโรค

โรคใบจุดสีน้ำตาลเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อรา *Bipolaris oryzae* (Helminthosporium oryzae) Breda de Haan ซึ่งสามารถพบได้ทั้งในข้าวเจ้าและข้าวเหนียว โดยโรคนี้จะทำให้ข้าวมีอาการเหี่ยวเฉา ใบข้าวจะมีจุดสีน้ำตาลหรือสีเทา และข้าวจะตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

การป้องกันกำจัดโรคใบจุดสีน้ำตาลทำได้โดยการใช้ยาฆ่าเชื้อรา หรือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของต้นข้าว นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีปลูกข้าวในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดของโรคได้

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

สนับสนุนโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี กรมส่งเสริมการเกษตร

ผักยกแคร่

กรมส่งเสริมการเกษตร

ต้นทุน แคร่ปลูกผัก แคร่ละ = 900 - 1,200 บาท

1 การทำแคร่ 1 ชั้น (ขนาด 1.2 x 2.4 x 1.0 เมตร) = 500 - 600 บาท

- ไม้
- ตาข่ายไนลอนรองพื้นปลูก
- วัสดุเกาะยึด (ตะปู หรือเชือก)

2 วัสดุปลูก ประมาณ 20 บุงก็
และอุปกรณ์ให้น้ำ = 300 - 400 บาท

- หน้ำดิน ผสมปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเก่า
- วัสดุคลุมดิน (ฟางข้าว หรือใบไม้แห้ง)
- อุปกรณ์ให้น้ำ (บัวรดน้ำ หรือสายยาง)

3 เมล็ดพันธุ์ หรือต้นกล้าผัก ขึ้นอยู่กับชนิดผัก = 100 - 200 บาท

- ผักประเภทเครื่องปรุง (ผักชีฝรั่ง สะระแหน่ จิงจูฉ่าย เป็นต้น)
- ผักประเภทกินใบ (กะหล่ำปลี คะน้า สลัดแดง หอมต้น เป็นต้น)

ผลตอบแทน เริ่มเก็บผลผลิตได้ตั้งแต่อายุ 1 เดือน ขึ้นอยู่กับชนิดผัก

กะหล่ำปลี
เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 3 เดือน
ประมาณ 430 บาท

สลัดแดง (เรตไอซ์)
เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 40 วัน
ประมาณ 1,600 บาท

ผักชีฝรั่ง
เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 2 เดือน
ประมาณ 1,020 บาท

หอมต้น
เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 1 เดือน
เก็บได้ตลอดปี
ประมาณ 2,160 บาท

จิงจูฉ่าย
เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 1 เดือน เก็บได้ตลอดปี
ประมาณ 1,570 บาท

ข้อดีของการปลูกผักยกแคร่

- 1 ปลูกได้ในภาวะน้ำท่วม (ยกแคร่สูง)
- มีอาหารยังชีพในภาวะน้ำท่วม
- สร้างรายได้
- 2 ปลูกและดูแลรักษาง่าย
- 3 ปลอดภัยจากสารพิษ
- 4 ให้ผลผลิตเร็ว ได้ผลตอบแทนสูง (ขึ้นอยู่กับชนิดผัก)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปิตดาปี จังหวัดปิตดาปี

สิ่งที่ควรรู้ : ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปลูกผัก

1. ดินและวิธีรดน้ำ

ต้องมีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชผัก

ตัวอย่างสูตรการเตรียมดินเพื่อปลูกผักในกระถาง

ดิน 1 ส่วน: ขุยมะพร้าวหรือขี้เถ้าแกลบ 1 ส่วน: ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 1 ส่วน ผสมส่วนผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน รดน้ำให้มีความชื้นประมาณ 80% หรือใช้มือกำ ดินควรเกาะตัวเป็นก้อน ไม่แตกหรือเหนียวติดมือ สามารถนำไปใช้ได้

2. น้ำ

เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการหล่อเลี้ยงชีวิตพืช ในพืชผักส่วนใหญ่ ประกอบด้วยน้ำประมาณ 65% ดังนั้นการเจริญเติบโตของผักขึ้นกับปริมาณน้ำที่เพียงพอและวิธีการให้น้ำ (ผักเป็นพืชชอบบางการให้น้ำที่รุนแรง อาจทำให้พืชผักช้ำและเกิดรอยแผลทำให้เชื้อโรคเข้าทำลายได้ง่าย)

3. แสง

มีความจำเป็นในการปรุงอาหารสำหรับพืช พืชส่วนใหญ่ต้องได้รับแสงอย่างน้อยวันละ 4 ชั่วโมง บางชนิดสามารถปรับตัวในที่ร่มรำไรได้ เช่น สะระแหน่ กะเพรา ดังนั้น ควรสำรวจสภาพพื้นที่ว่าสามารถรับแสงได้มากน้อยเพียงใดก่อนการเลือกชนิดพืชผักมาปลูก

4. ธาตุอาหารพืช

พืชจำเป็นต้องใช้ธาตุอาหารในการเจริญเติบโตโดยธาตุหลักที่พืชต้องการคือ ไนโตรเจน(N) ฟอสฟอรัส(P) และโปแตสเซียม(K) นอกจากนี้ยังมีธาตุอาหารรองที่แม้จะใช้น้อยแต่ก็ขาดไม่ได้เช่นกัน เช่น แคลเซียม โบรอน แมกนีเซียม เป็นต้น ดังนั้นหากเราปลูกพืชในกระถางหรือภาชนะ ธาตุอาหารจากปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอาจไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมบ้าง โดยทั่วไปผักใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือปุ๋ยสูตรเสมอ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปิตดาปี จังหวัดปิตดาปี

